

TÁRLOGATÓ.

Vegyes tartalmu lap.

a gazdasági egyesület, vidéki- és városi nőegylet, s a Szamos-Tisza-hát közlönye.

<p>Megjelenik: Hetenkint egyszer kedden.</p> <p>Szerkesztői iroda:</p> <p>Kiadó-hivatal hová a hirdetések és előfizetési pénzek utasítandók: templom-utca 548 sz.</p>	<p>Előfizetési feltételek:</p> <p>Helyben egészévre 4 ft. félévre 2 ft. negyedévre 1 ft. Vidékre postán, egészévre 4 ft. 50 kr., félévre 2 ft. 25 kr., negyedévre 1 ft. 13 kr. Egyes szám ára: 10 ujkr.</p> <p>Kovács Márton ideigl. felelős szerkesztő s kiadó.</p>	<p>Hirdetések ára:</p> <p>három hasábos petítor egyszeri hirdetésnek csak 5 kr. kétszeremél 4 kr. háromszorinál 3 kr. Bélyegdíj minden beíratásért 30 kr. A nyílttérben a háromhasábos petítor beíratási díja 20 kr.</p>
--	--	---

T. Zombori Gedő tanárúr e lapok további szerkesztésétől végkép vissza lépven a szerkesztés ideiglenesen további intézkedésig alattirt kiadó által vezetetik. Mire nézre tisztelettel hívatnak fel, mind a t. c. előfizetők mind levelezők s munkatársak, hogy e lapok érdekében minden nemű küldeményeket alattirt kiadóhoz templom-utca 548 sz. a intézzék.

Kelt Szatmárt Juni 28. 1863.

KOVÁCS MÁRTON,
kiadó.

Olvassunk.

Régi példabeszéd „a jó pap holtig tanul” a mi e példabeszédben a papról mondatik, azt minden emberre érhetni.

A tudás tanulás vágya vele születik az emberrel; s annyira hozzá nőtt, hogy attól meg nem válhat; akarva nem akarva ki tetszik; láthatjuk ezt a kis gyermektől a késő vénségig.

Tapasztalhatjuk a legutolsó faluban, — hol a sok tudakolódzás, a láttottaknak tapasztaltaknak előadása miatt csaknem az egész falu gyakran össze gyűl. — Honnan van tehát még is, hogy oly kevesen szeretnek olvasni, s még kevesebben egy egy hirlapot járattani? Egy hirlap nem egyéb, mint a látotaknak tapasztaltaknak elő adása, — beszélgetés a különböző tárgyakról, értekezés bajaink szükségjeink felett.

Különösen pedig egy vidéki hirlap, különben is kissébb térre szorítva, nem egyéb mint tolmácsolója tanácsadója a vidéknek, különféle körülményeiben.

Melyik ember az, a ki, ha baja van, ha szüksége van, meg ne kérje szomszédját jó barátját segítségért, a ki egyetmás ügyében tanácsot ne kérne s adna, másnak. Éppen ezt eszközi a vidéki hirlap.

Szükséges azért az olvasás és az olvasás utáni okulás.

Igen, de pénzbe kerül, mondják sokan, az igaz, hogy valami keveset költeni kell node ez csekélység — sokkal drágább ennél a musikaszo is, — még drágább a rossz tanács legdrágább az élet és egyesség vesztető kocsmázás. Ha minden faluban például csak minden 20 házi gazda össze áll, s egy hirlapot járatt; mibe kerül? évenkint csak egyegy gazdára például e lapokért 10—20 kr. minél körülbelől a papíros is tölbet ér.

Sokszor és sokhelyen el vólt mondva hogy a mivelődés, elő haladás eszköze, csak a tanulás az értelmi fejlődés.

És ez igaz is. Ha tanulás, értelmi fejlődés nem lenne, az emberi nemzet ma is ott vólna, a hol vólt Ádám a paradicsomon kívül.

Ha a világ régi és jelenlegi nagy nemzeti kört széjjel nézünk, azt találjuk, hogy azok egyszersmind tanultak is vóltak, Azok, melyek az értelmi felsőbbiséget el vesztették, vagy meg se nyerték: csak hamar eltintek s meg szúntek nagy nemzet lenni.

Tehát az olvasás a tanulás még nemzetünk eránti kötelesség is.

Igyekezünk azért olvasás tanulás által értelmünket gyarapítani, s e tekintetben járassuk hirlapokat, adjuk meg a léleknek is a magát, ha a testnek meg adtuk az övét, ne sajnáljuk azt az egy pár krajeárt a hirlapokért, mert bizonyosan többtanulunk belőle.

Tudom azonban, hogy azok kik e sorokat olvassák, azt fogják mondani „ne nekünk beszéld ezt jó ember, hanem azoknak a kik nem olvasnak” ez igaz is.

De az is igaz hogy azok a kik olvasnak, hirlapot járattak igyekezzenek minél inkább el terjeszteni az olvasás iránti kedvet, s a hirlapok járattására legyenek munkások, hogy ne csak egyesek hanem az egész nép legyen értelmes, olva ott, s helyes itéletű.

Jusson eszünkbe a mit az írás mond: „El vész az én népem mert tudomány nélkül való.”

EGY OLVASÓ.

EGY TÖRVÉNYES KÉRDÉS.

Hogy törvényes kérdéseinkre nézve, sok tekintetben nagyon is ideiglenes állapotba vagyunk, azt minden ember jól tudja; azonban a köz életben gyakrabban elő fordul esetenél, vagy a költsönös értekezése a törvény tudóknak, vagy pedig még inkább felső bíróságok itéletei, annyira mennyire irányadóul szolgálhatnak. Ritkább esetekben pedig a jelenlegi ideiglenesség mellett még mindig setétben vagyunk.

Ilyen eset a következő;

1846 előtt hazánkban az úgy nevezett halhatatlan testületek, nemesi birtokot a „lex amortisationis” szerint örökösen nem vehettek; de királyi városokban, minthogy a 48 előtti törvények a kir. városi birtokukat, csak olyan ingóság formának nézték, s birtoknak csak a nemesit tekintették — örök joggal is szerezhettek és bírhattak.

Az 1848-ik törvények a választó falakat ledöntötték, s a nemesi és kir. városi birtokok közti különbség megszűnt; sőt már előbbi törvények is vóltak melyek p. o. nemesi birtoknak nem nemes általi szerzését megengedték.

Most, kérdés az: hogy ha a nemesi és kir. városi birtokok egyenlők lettek, melyik

vette fel e két féle birtok között a másiknak természetét; vagy is, a nemesi birtok lett-e olyan mint a kir. városi, vagy a kir. városi birtok lett olyan mint a nemesi?

Az 1848-után, ide vonatkozólag nevezetes esemény az ősiség eltörlése, s ennek folytán az elévült zálogságoknak elenyészése, s illetőleg tulajdonná lett átalakulása.

Hasonlóul nevezetes eseménye tárgyra nézve a hitellekkönyvek behozatala; mert e szerint azé a birtok tulajdoni joga, kinek nevében az a hitellekkönyvben áll; arra pedig, hogy valamely birtok valakinek nevére jogérvényesen átrassék, elég az örök eladási szerződésnek, a hitel telekkönyvi törvények szerinti kiállítás és felmutatása.

Jón végre egy ismét új történet, az ideiglenes törvénykezési szabályok szentesítése; ezek szerint a régi magyar törvények annyi tekintetben viszsza állítanak ugyan, de a hitellekkönyvi pátensek meghagyottak, s ez által törvényerejére emeltek.

A lex amortisationis sehol világosan nem említettik, a fentirt kétféle birtokunk, megjelelt különbségére sehol utalás nincs az egymás után következett érvényes törvényekből különféleképp lehet okoskodni és előttem még mindig fen marad a kérdés: a lex amortisationis áll-e jelenleg is a hitel telekkönyvi törvények mellett? s ha áll ki terjesztetik-e, érvényes-e a kir. városi birtokokra? és így halhatatlan testületek szerezhettek-e s bírhatnak-e most már kir. városi birtokot?

Mi előtt e tekintetben egyéni véleményemet, csekély törvény tudományi esmeretem után el mondanám, nagyon óhajtanám a jogtudósok e tárgy körüli nézeteit tudni, esmerni, mert egy magán körben, több jogtudósok nézetei elágazók vóltak.

Fel kérem azért úgy e város és ezen mint más vidék jog tudósait legyenek szívesek e tárgy körüli véleményeiket nyilvánítani, — valamint a tisztelt szerkesztőség is felkérem, legyen szíves becses lapjába e sorknak helyet adni. Meglehet hogy előadásomban nem oly szabatos vóltam, s kifejezéseim nem oly határozottak, mint egy szak tudósé, de úgy hiszem élegendők arra hogy meg értessem.

Kelt Szatmárt június 20-án 1863.

Egy kir. városi.

Több szerencsés gyógy tapasztalatok u. m. boncolatok után, rövid vázlat a jelenleg városunk határán mutatkozó marha kórról.

A Dobkór vagy szélkórság, az ily mostoha idő járás alkalmával rossz legelővel egybe kötve járványosan is szokott megjeleni.

Legősmeretűbb jelei — has szorulás, felpuffadás, nehéz lélegzet, a hasnak puffadása, jobbra bal felől egyenetlen, s annyira ki áll sokszor, mintha valami terh nyomta volna.

Okai — a mostoha idő járás, rossz legelők, mivel sok földet magokhoz vesznek a marhák, idő változtatással hirtelen nőtt friss gyenge füvek élvezete, melyekből mohon fálnak, minek következtése a gyomrok s belek rost izmainak göresös össze húzóda, honnan a szék rekedés, és felpuffadás a magokhoz mohon vett eledetek emyedéséből származott ki nem üríthető légtől.

Gyógymód — miután marháink gujkon és esordákon vannak, a kórjelenségei csak későn, vagy nem is jönnek a gazdák tudomására, felpuffadnak s eldöglenek, mielőtt segéd kezeket nyújthatnánk, — legbiztosabb mentő szer a szuresapolás, a marhának bal oldalán azon helyen, hol a felpuffadás legjobban kiterjedett, ez által ki szabadulván a megszorult lég, e műtéthez szükséges eszközökkel pásztoraink is ellátva és begyakorolva.

Ugyan ekkor mentő szer, egy marok fenyő, fél marok kömény magot össze törve megfőzni egy itce vízben, leszűrve hozzá adni 4 lat keserűsöt 1 1/2 lat tisztított salétromot, torkában tölteni, a szükzéghez többször alkalmazva.

Kiknek lakokban támadja meg a kór marhát segéd kezeket nyerne az állat orvosnál.

Közlöm a gazdák tudomásául, s megnyugtatósokra. Szatmár júni 25 1863.

Dr. Kőszeghy,
Szatmár vá. fő orvosa.

EGY GŐZMALOM SZATMÁRON!

(Vége.)

Tudom azt is hogy sokan a gőzmalom felállítását ha elvileg helyeslik is, de a kísérlet a mostani szük pénz viszonyok közt nagyon nehéznek sőt kivihetetlennek tart-

T Á R C A.

EGY KIRÁNDULÁS GŐZHAJÓN.

Beszély.

Ch. Dickens után angolból fordítá. V.

(Folyt.)

„Nem képzelhetem“ felelé Kati kissaszony, ki majd megpukkadt dühében — mert a nagyon harcias tekintet, mellyel a hős kapitány a társaságot megnézte, nagy hatást tett reá.

A csónakok és bennök a vendégek most egymás után érkeztek, a meghívás pompásan volt rendezve, mert Noakes úr ép oly fontosnak tartotta, hogy a fiatal emberek száma összhangzó legyen a fiatal hölgyekével, mint azt, hogy az étasztalon minden késhez egy villa jusson.

„Nos, a hajón van“ mindenki“ kérdezé Noakes úr. A bizottmányi tagok (kik, kék szalaggal körütkötött karokkal, úgy néztek ki, mintha mindnyájan eret akartak volna vágatni) vizsgálódva sürgölődtek, és kinyilatkoztatták, hogy bátran indulni lehet.

„Menjünk“ kiáltá le a kapitány az egyik evező padról.

„Menjünk“ viszhangozá a fiú, ki a

ják. Én azonban úgy gondolkodtam, hogy épen e szük pénzviszony a legnagyobb érdekek a gőzmalom, mint nevezetes jövedelmi forrás, felállítására, „Minél többet bevenni, minél kevesebbet ki adni“ a takarékoság elve, s éppen e történik a gőzmalommal. Egy ember nem állíthat fel gőzmalmot, tíz, száz, ezer vagy több egyénekből álló társulat, az mindegy csak hogy gőzmalom legyen.

Ne feledjük még azt hogy egy gőzmalom mellett igen könnyen fel állítható például egy olajgyár, ami bizonyosan kevesebbe kerülne így mint egészen külön állólág, s minden esetre nevezetes jövedelmet adna, s általában a gőzgéphez igen könnyen alkalmazható egyéb féle gyár is, nem csak az őrlés; s a jövedelmet tetemesen növelné.

Én részemről a mint igen nagyon sajnálom hogy ez eszme, mely már egyszer életnek indult el aludt; éppen úgy óhajtom hogy ismét felelevenítsék, s éppen az e sorok célja is.

Alakúljon egy társulat, vegye kezébe ez ügyet, vizsgálja meg az általam felemelt körülményeket, vegye számításba, lehetőleg a bevételt és kiadást, ez eddig úgy szólván semmibe nem került, pénz csak egy néhány levélre szükösleges. És ha a kivitel hasznosnak mutatkozik, a mint hiszem — vegyük azt tüstént fogatba is.

Véleményem szerint igen sok függ a kezdettől, a kezdet pedig sok tekintetben feltételeztetik a kezdőtől, vagy kezdőtől. mire nézve ajánlom hogy többen azok közül kik a néhai böldegemléki szatmári gőzmalom társulatnak tagjai voltak s voltak, kérjük meg e tekintetben a megyei gazdasági egyesület alelnökét nmgu B. Vécei József urat, kinek köztisztelőben álló neve, esmeretes munkássági szelleme már előre is kezeskedik a sikerről.

Legősmeretűbb óhajomásom, vajha megszólítottam legyen hiába!

Kelt Szatmárt június 2. 1863.

Egy városi.

Közlemény.

A gyümölcs fák ártalmáról, fogyasztásáról és néhány betegségeiről.
(Foly.)

Ha a fa hosszában nagy a sértés, és egyszermind mély is a fában, legyen az bár a törzsökben vagy vastagab ágain, ha

sértetlen marad a fa béle, úgy életben marad a fa is, néha a sértetfa oldalán lévő gallyak sérteni fogják a sebet örökké, mint hogy azok többé soha oly életrejjek nem lesznek, mint a sértetlen oldalai, mivel a tápnedv azok irányában mindég gyengében működik felfelé, és így nem növekedve termékenységüket is elveszik, és végre is oda jutnak, hogy az olyanokat ki kell irtani, és helyükbe újat ültetni, de ezen rendszabályt mai napig sem látszanak gyümölcsfa tenyésztőink fogatba venni, hanem hagyják az ő elaggodt minden gyógyíthatlan sebekkel ellátot vén fájukat az ő ősi helyén mind addig, míg magától ki nem diál.

A fákön lévő külső kis sebek. p. o. hol az oldalon csak a kéreg van lehámozva, az ilyen sebek ritkán káros következményűek, mivel az ilyenek kevés idő alatt béhegednek, ámbár néhány nedv vezeték elvészén az ág, a többi épségben marad, mégsem érzi a fa.

Hasonló módon kell a törésekkel hasadásokkal, s zuzásokkal bánni, hanem tört el egészen egy ág, és ha azonnal észre vették a baj, össze illesztve; szálkáit, előbbi állásába helyeztetve vissza, és szorosan meg kötve marha ganajjal be keelve, és vászon darabbal betekergetni, jól megtámasztani, hogy erre arra ne ingadozzék, míg össze nem forrott.

Ha a fán zúzott seb éjtetik, azt majd lehetetlen meg gyógyítani, és legjobb azt ott, hol össze zsugorodik az ép résztől eltávolítani, hogy a fa rothadása tovább ne harapódzék.

Ha vastag ágak vágatnak le, igaz, hogy nagy sebek lesznek rajtuk, no de az olyan sebzett helyeken többé semmi vezetőkre sincsen szükösleges, azért a fentebb említett kenőccsel bekenetvén hamar meg gyógyulnak, és körös körül kérget képeznek, sőt néha még új ágat is hájtanak, a mit leg inkább a díó fánál lehet észre venni, mit nem egyéb, mint az egészséges fa nedvnek természeti ereje eszközöl.

Néha a törzsökön és gallyakon szoktak lenni különféle sötétbarna, feketés foltok, a mellyeket ógés óltoknak is szoktak nevezni, vagy a meg romlott nedvtől származnak, vagy a még nemű ragyának következményei, olyan helyeken hol ily folt van, addig kell vakarni, még friss ép részre nem találunk, azután azt fakenőccsel békell kenni; vagy híg marha-ganajjal, mert kü-

róstélyzat mellé volt állítva, a gépésznek a rendeleteket tolmácsolandó, és a hajó, a gőzösknél szokásos kedves lármával, mely a sziszegés, reccsenés és fűvás kellemesen összhangzó egyvelegéből áll, indulni kezdett.

„Hoi oi oi oi o LÍÍÍ!“ kiáltottak vagy haton, egy negyed mértföldnyi távolságban evező csónakról.

„Lassabban menjünk“ kiáltá a kapitány — „uram, hozzánk tartoznak-e ezek?“

„Noakes“ mondá Hardy, ki minden közel és távol levő tárgyat, a nagy távesővön keresztül vizsgálta „ezek Fleetwoodék és Wakefieldék s két gyermeket hoznak magukkal, Jupiterre mondom.“

„Mégis gyalázat ilyenkor gyermeket magával hozni“ nyilatkoztak egyhangúlag „mily kíméletlen!“

„Hátha úgy tennénk, mintha észre vennők, nem volna jó tréfa“ javaslá Hardy, a társaság nagy örömére — rögtön egy kis hadi tanács ült össze, a melyben határozták, hogy az érkezőket befogadják, miután Hardy úr ünnepélyesen megígérte, hogy egész nap izesztgetni fogja a gyermekeket.

„Alljunk meg“ kiáltott a kapitány; aljunk meg“ ismétlé a fiú üz jött a gőz, és a fiatal hölgyek, kötelesség szerint, egyhangúlag sikoltottak; csak a harcias Helves nyuytatta meg őket azon biztatással, hogy

a gőz ki foyásának egy hajó megállításánál, ritkán emberhalál az eredménye.

Két ember a hajó oldalához szaladt és sok kiáltozás, káromkodás és húzgálás után, a Fleetwood és Wakefield család, az egyik egy fiú, a másik egy leány gyermekkel biztosságban volt a hajó fedélzetén. A kis leány vagy hat éves lehetett, a fiú négy — az előbbin fehér ruha volt, veres övvel, és egy gyűrött kis spencer, szalma kalap egy zöld fátyollal, mely negyedfél hüvelyknyi híjával, hat hüvelyknyi hosszúságú volt; az utóbbi ezen alkalomra nankeen kabátba volt öltözve — melynek alja és skót harisnyái szegélye közt, két kis foltos lábának, meglehetősen nagy darabja volt szemlélhető; fején világos kék sapka volt, arany paszománttal és bojtjal, és kezében egy darab megnedvesített mézes kalács, mellyel kedves kis arcát bekente. A hajó megint mozdult, a banda ezen nótát játszott „Már indulunk“ a társaság csoportokban vígan beszélgetett és az öreg úrak párosansétáltak fel s alá a hajó fedélzetén, oly kitarással és komolysággal, mintha egy roppant öszvegre menő fogadást tettek volna az idő ellen. A „Poolon“ hamar lementek — az urak ki jelelték a hajógyárt, a Thames-rendőrségi-hivatalt, és más ép oly elegans nyilvános-épületeket. Hardy úr a férjes nőknek, oly

lomben egész a bélig be eszi magát, és ha csak ugyan a bélbe is be ette magát, úgy nem marad egyéb hátra, mint a ragályos részt le kell vágni, mert ha ez nem történik, a fa romlik, és utóbb is az egész fa semmivé lesz, és az lesz a vége hogy ki kell irtani és helyébe újat ültetni.

A gyümölcs fákön lévő, és mutatkozó sok sárga levél, közönségesen arra mutat, hogy a fa gyökereit könnyező földréteg igen tömött, kemény, s felettebb nedves, és a rothadás már be állott a gyökereibe, vagy arra mutat hogy a gyökereknél lévő föld igen száraz s nedvtelen — az ilyen élő, de beteg fát, minden nap öntözni kell főképp a tövét, felkapálva körülette a földet, és magát a fát ismindentelül vízzel fecskendezni néhány napig, még más szint nem ölt magára, hapedig ez sem használna, úgy nem marad egyéb hátra mint a fát kiirtani és helyébe új fát ültetni.

Ha a fa levelei általában, kivált a barackfákéi meg görbednek össze tekergőznek, megfehérednek, és kezdenek lehúlni, s mind e mellet is nem oly sok levelész (eszélény) látszik rajtuk, kik e bajt okozhatnák, nincs bizonyosabb, minthogy az ilyen fa kevésnap alatt elvész, mivel az ilyen bajnak leg valószínű oka a nedv meg romlásában alapszik, a mi ellen pedig nincs gyógyszer.

Úgy szintén ha az élő gyümölcsfának izmos galyai imitt amott ha bár lassanként is egy két év alatt is folyvást száradnak, ezeknél szinte a gyökerekben van a hiba, a melyekből a szükséges táperő többé fennem szívárog a fa ágaiba egyformán, lassan lassan vész elfelé, még egészen kinem vész, — az ilyen fánál hujába vizsgáljuk annak gyökereit, mert azok egészen el vannak rothadva.

Mint kert és gyümölcsfa tenyésztő kedv barátoknak még szorosán kísérni kell az élő fák meg metszését is, p. o. olyan fánál, melyek erő hiány miatt satnya növények, de ezeknél a metszést igen vigyázva kell véghez vinni, mert az ilyen fának silányságát sokan a gyökerek gyengeségében gondolják alapulni, tehát annak gyökerei körül a földet javítják, a gyümölcsöshözó vesszőket leszedik, és meg hagyják a nem gyümölcsözőket, nehogy a gyökerektől a szükséges nedv elvonassék, és hogy meg erősödésükre idő nyeressék, így remélve, hogy a kívánt célt elérik, pedig épen el-

lenkező, mert csakugyan a fa ágai akkor izmosodnak, es azért kihajtásai is gyümölcsözők lesznek, leg jobb az illy nemű fákön a sűrű metszés, mely a fát neveli, kisebbíti pedig azon időben a gyümölcs hozást, illy bánás mód mellett két év alatt egészen magához jön a fa és meg izmosodik, már akkor elegendő erővel bírván bőven gyümölcsözendik, mert valóban minden gyümölcs fát előbb erősíteni és gallyakkal gazdagítani kell, hogy a remélt gyümölcsözést meg adja.

(Folyt. köv.)

A szatmár-megyei fiók gazdasági egyesület 1863 június 17-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvi tartalmát legközelebbi számban közölni fogjuk.

HELYBELI HIREK.

⊙ E városi fenyítő tszk, Simon Jánost (guny néven Csipás Laci) ki a közelebb múlt ősszel gazdáját egy m. szalkai izraelitát az óvári határban, meg gyilkolt, és ekkor meg szokván később egy kömives legényt, meggyilkolni akart, nem régen kötél általi halálra ítélte. Az ítélet felebeztetett.

⊙ A napokban a városi erdőben legelő marhák között, mintegy 50 darabb hirtelen ledobbant, egy két darab meg is döglött, de nagyobb része, a torokba töltött tej után fel gyógyult. Azonban egy tulajdonos több le dobant s fekvő lévő marhák nyakait meg vágta; életbe vóltak-e még e megszuirt marhák vagy nem, bizonyosan meg nem határozható, és most a mint hallik, e veterinariust a marha tulajdonosok kár térítési perrel szándékoznak meg támadni Derék polgármesterünk tüstént intézkedett a baj okának meg vizsgálása eránt; minek eredménye lett, hogy a veszélyt, egy a legelő tájon termett mérges növény okozta.

Jó lenne ha botanice is meg határozatnák ama mérges növény, s esmeretessé tétetnék, hogy a pásztorok s legeltetők, az olyan tájat hol e féle mérges növény terem elkerülnék.

⊙ A medardusi esőnek meg vannak a nép nyelvén forgó következményei; azóta hála Istennek! esőzésünk gyakran és nagyobb mértékben van. Azonban fájdalom! őszi vetésünknek igen igen keveset, a tavaszinak ellenben sokat használt, de széná-

ra még most sines kilátásunk. E tekintetben valamint legelő dolgában, bővelkedik e megyének hegyes vidéke a szomszéd Ugoesa nagy része, és Máramaros.

⊙ A közelebi heti vásár alkalmával nagyon feltűnt, hogy még a gabna neműket a kupecsek nem tulságosan keresték, addig a nyers bőröket és vászon neműket máramarosi, beregi és galiciái zsidók nagyon szedték.

Tudósítás.

— Az eszme életét kor, idő, s viszonyok együtt határozzák. Korunkban legszerencsésebb azon eszme, mely magában anyagi és szellemi igényeket egygyít, mely ott törekedik javítani hatni áldozatán hol legnagyobbban súlyosulnak a nehéz viszonyok. Ilyen a családi élet alakítások gyakoribbítása, melyeket rohadni kezdő társadalmi érdekek, nemzetünk enyésző ereje naponta hangosabban sürget, követel, ép most midőn azok anyagi körülmények sulya alatt mindig ritkábbak, s néha érző szíveket engednek hánykódni remény és nyugalom között. Ez eszme lebegett azon nemes hölgyek előtt kik önérdéktől menten — a kihízasítási egyület terveztek s lapunkban közölt ideiglenes alapszabályait vázolták. A mivel külföldön ma ily együletek esz-közölnek boldogságot anyagi és szellemi gyarapodást a nemzet minden rétegében — az izzadó földéztől a legfelsőbb rangukig, testvériesen külön — igényeikhez arányosított együletekben. Az alakulóban lévő szatmári kihízasítási egyület 2,000 forintot ad, oly összev, mely jelen viszonyunk közt az életkezdőknek elég, s csak öt forint a részvény menyit mindenki megerőltetés nélkül fizethet. A társulat első felhívása csak jeladó, figyelmeztetés volt, a kezdeményezők ideiglenesen alulírttat bízták meg; hogy e testvéries irányu együletbe állani akard hölgyeket és urakat felkérje, hogy neveiket hozzá bekiüdeni szíveskedjenek — ez év october végéig, mikor, ha 500 tag leend a társulat alakuló közgyűlést tartand, védanját jegyzőt pénztárnokot választ, s alapszabályait össze írja felterjeszti.

A cél melyre szölgálatomat felajánlom neme; kérem honfaink és honleányaink bizalmát — őszinte tisztelettel Szatmáron júni 23 1863.

ZOMBORI GEDŐ.

— A magyar földhitel Bank Szatmár vidéki bizottmánya f. é. augst hó 20-án Báró Vécsey József ő nga alatt a következő tagokból alakult meg:

A nyíri járásban Ujfalusty Lajos, Toka Samu.

A krasznai járásban Gf. Dégenfeld Pál, Luby Szigmod.

Szamosközi járásban Nagy Ignác, Vályi János.

Bányai járásban; Ujfalussy Miklós, Boros Pál.

Szatmár sz. kir. város; Gyene Károly urak.

Ezen tisztelt urak az alapszabályok értelmében szíveskedni fognak a m. fd. hitel bankal üzleti össze kötetésbe jönni kívánó közönségnek minden kívánható felvilágosítást adni; míg másrészt a költsön és más a bankkal kötendő, üzleti viszonyokra szükségelt értesítvények példányonként 30 o. krért a folyamodási és mellékleti nyomtatványok pedig ívenkén 5 o. krért Farkas Antal ügyvéd úrnál a szatmári gazdasági egyület titkáranál, ki ezt szíveségből elvállalta, Szatmáron kaphatók lesznek.

⊙ Ó Exellentiaja megyés püspökünk, Munkács és Tövisfalváról e hó 28 és 29-én számosakat részesíte a bérmálás szentségében, ma az az 30-án váratik vissza. Hozza Isten!

— A szatmári egyház megyében hirszerint a megürült terebesi plebániára;

történeteket beszélt el, melyeken nagyon nevettek a zsebkendőkbe, miután „rosz, hamis embernek“ nevezték, a legyezőkkel kezére ütöttek stb. míg Helves kapitány több csata és párbaj rövid vázlatát adá elő, olyvérszomjas arekifejezéssel, hogy a nők csodálatát és a férfiak irigységét gerjesztette.

Azután kezdtek négyeseket táncolni Helves kapitány egyszer Taunton Emilia és egyszer Zsófia kisasszonnyal táncolt Tauntonné magán kívül volt örömben; a győzelem tökéletesnek látszott — de ah a férfiak állhatatlansága. Miután ezen szükséges kötelességét teljesítette, egészen Briggs Julia kisasszonyhoz csatlakozott, kivel háromszor táncolt egy más után, és kinek oldala mellől távozni úgy látszott akkor naq nem volt szándéka. Miután Hardy úr a dorombon egy vagy két nagyszerű ábrándot játszott, és gyakran is mételte azon nagyon mulattató tréfiát, hogy valamely bizottmányi tag háttára egy nagy keresztet rajzolt krétával, Noakes úr kifejezé abbeli reményét, hogy egyik vagy másik zenekedvelő előadásával örvendeztetni fogná a társaságot.

„Talán“ mondá, nagyon hízelgő hangon „Helvez kapitány úr lesz oly kegyes Tauntonné arca derülni kezdett mert a kapitány csak párdalokat tudott énekelni, és azokat csak az ő leányaival gyakorolta be.

„Igazán“ felelé a harcias egyéniség „nagyon szeretném de.

„Oh kérem, énekeljen“ kiállottak a fiatal leányok.

„Zsófia kisasszony, volna kedve egy párdalra?

„Oh igen“ felele az, oly hanggal, mint-ha nem volna hozzá kedve.

„Ne kisérejelek a gitáron kedvesem?“ kérdező egyik Briggs kisasszony, azon szelíd szándékkal, hogy a hatást elrontsa.

„Nagyon köszönjük, Briggs kisasszony viszonyzá Tauntonné éles hangon, (mert átlátá a fogást), az én leányaim mindig hangszer kíséret nélkül énekelnek.“

„És hang nélkül“ kucogott Briggsné halk hangon.

„Talán“ mondá Tauntonné. hevülve, mert az észrevétel tartalmát kitalálta, ha nem is hallotta tisztán talán jobb volna, ha bizonyos emberek hangja nem volna oly nagyon halható, más emberek előtt.

„És talán, ha oly urak, kiket azért fogtak el, hogy bizonyos személyiségek leányainak udvaroljanak, nem bírnának anyi ítélő tehetséggel, hogy más leányok jobban tetszenek nekik“ viszonyzá Briggsné bizonyos személyiségek nem mutatnák annyira azon irigységet, mely, Istennek hála, másoknak nem tulajdona.

(Folyt. követ.)

ut. Frank József, Rahóra, nt. Badré György, Munkácsra, ft. Ruzsák Lajos Beregszászba; nt. Kotró József Csekébe; nt. Jandrisics János tanár, Homoródra nt. Pyrker Ferenc tanár, Máté-Szalkára; nt. Tóth Antal, Mékrekre; nt. Soltész Imre, Kálmándra; Steinberger Albert, Királyházára; nt. Duchrovsky Gyula, volnának kinevezve.

⊙ A kis ovonok tavaszi mulatsága e hó 28-ikán igen vidor volt a nem ovonok számára is. A vidor ifjuság csak nem fél éjig lejtette a szép magyar tobot.

Bevétel volt; 154 ft. 50 kr. költséggel együtt, ezt megpótolta 5 o. é. ftal a kis ovonok nemes keblű anyja T. Lengyel Zachárné úrnő.

⊙ Knopp fogorvos városunkban mulat, műteteit igen gyakorlatinak mondják.

VEGYES HIREK.

** Veszprém megyei tudósítás szerint Deák Ferenc rablót a csendőrök kézre kerítették. Hárman azok közül n. m. Lakatos József, Lakatos Gyuri nagy Anti, Zalamegyében akartak új rablás véget öszvejönni.

* Debrecen város polgármestere indítványára a tanács közöltségén néhány ezer köből gabona vásárlását határozta el,

melyből a szükségét szekvedők adomány vagy kölcsön útján segélyeztetnének. A városi pénztár nem lévén képes előlegezni a szükséges összeget a kormányhoz folyamodnak 25,000 forintnyi kölcsön felvételének engedélyezése végett, egyszersmind több ezer ftot az or-zágos alaplól kérne kölcsön, egy év alatti vissza fizetés mellett.

** Báró Sina Simon Béla, Keresztúr, Valkúny, Kis-Oroszi és Kevermes községek éhezőinek 1460 mérő tengerit osztatott ki.

Szívélyes búcsú e lap olvasóitól.

Egy évi működés után olvasóim eddigi szíves bizalmát köszönve lépek vissza e lap szerkesztésétől most, midőn tanári munkaköröm s több irodalmi foglalkozás erőmet egészen igénybe vette. Ha néhány eszmének sikerült életet adnom, ha szellemi életünk e lapok közreműködésére lendült: örömmel teszem le a szerkesztői tollat. Oly tér volt ez, hol egy érdeket nem lehet úgy emelnünk, hogy a más néha általa háttérbe ne szorult legyen. Kik közreműködtek azoknak öszinte köszönetet mondok, kik talán magukat sértve érzék azoktól bucsúat; célom nemes volt, tollamat kétékedő érdekek nem vezette seha. Kik ellen nézetben vagyunk tollal, az életben legyünk jóbarátok.

Munka társainkat tovább is kérem, hogy e lapot

támogassák s olvasóimat, hogy azt partolással oda emeljék, hol egy vidéki közlőnynek állani kell. E lap feladata fontos s én azon reményvel teszem le, hogy belépésem ügyén semmit nem változtatand.

Csak munkaköröm változik; erőm akaratom most is mindig nemzetem nagyságáé.

Isten áldó keze legyen nemzetünkön!

tisztelettel
Zombori Gedő

Kölessey szoborra
tett adakozások kimutatása.

70. Bellosius Sándor	40
71. Reök Pál	2
72. Szilágyi Lajos	10
73. Kovácsy Kálmán	2
74. Csigi Ferenc	1
75. Márk János	3
76. Király Daróc Községe	30
77. Propper Bénéamin	1
78. Propper Soma	1
79. Zongott Jakab	1
80. Mikola Községe	3

ÜZLET.

Szatmár, június 24-én tartott heti vásárra behozott terményárak következők: Tisztaluzsa 7 ft. 80 kr. 8 ft. Kétszeres 6 ft. 40 kr. 5 ft. 80 kr. Rozs 4 ft. 60 kr. Árpa 4 ft. 20 kr. Zab 5 ft. 60 kr. 4 ft. Tengeri Kása 11-10 ft. 40 Ftözelékek 7 ft. 40 kr. 9 ft. 80 kr. Krumpli Asszu szilva 10-11 ft.

H I R D E T É S E K.

346 sz. Nemes-utcai házastelek szabad kézből eladó, bővebben értekezhetni Ember J. Gyógyszerésznél Szatmáron. 2-3

Hirdetmény.

A Szatmár megyében fekvő dengelegi urbéri s ezzel kapcsolatos határ rendezés érdekében, f. év július hó 24-ikén Dengeleg községben tartandó értekezletre, minden érdekllett birtosok urak azon figyelmeztetés kinézetében hívatnak meg, hogy azon alkalommal a jelenlevők többsége, a netalán kimaradottakra is kötelezőleg fog határozni.

Kelt N. Károlyban 1863. april 24.

Sümeghy István,
m. alispán.

2-3

27. 28. 39. 1865.

HIRDETMÉNY.

Königstein Ede részére Berger Salamontól lefoglalt 1000 ftos actív adós levél, 4 lb szekérrel, 3 db tehén és 100 db juh f. é. július hó 16-án d. e. 10 órakor Rozsály községben bírói árverésen elfognak adatai.

Szatmár 1863 június 19-én.

1-3

GÜNTHER IGNAC,
sz. bíró.

Árverési Hirdetmény.

Mely szerint köz hírré tétetik, miként a szatmári káptalani alapítványok gondnoka nyertes felperes részére, Pap Ferenc marasztalt alperes-től 210 ft. tőke s járulékaik erejéig bírósan lefoglalt. Gyöngy virág útcaiban 1119 h. sz. a. lerő 540 ft-ra becsértékelt házas telek, melyhez Szilágyi János telekkönyvi bekebelezhetési jog nélkül, idő közben tulajdoni igényt szerzett, ez utóbbinak is bekegyezésével, nyilvános árverésen elfogadati. Árverési határnapul első ízben f. évi Julius hó 24-dik másod ízben augustus hó 24-dik napjának dél utáni 3 órája a helyszíne. oly kijelentés mellett tüzetik ki, hogy másodízbeni árveréskor, a becsíron alul is, a legtöbbet ígérőnek elfogadati.

Az árverelési feltételek alólirt végrehajtónál megtekinthetők. Kelt Szatmárt június 18-án 1863.

1-3

S. NAGY KÁROLY,
főjegyző mint kiküldött végrehajtó.

A túr terebesi határban legeltetésre, és telelésre juhok és szarvas marhák be fogadtatnak, bővebb értesítést kaphatni Margitai Zsigmond erdőszőlő Túr Terebesen.

(1)

Nyomatot Kovács Mártonnál Szatmárt 1863.

Hirdetmény.

Mely szerint az alul irt szolgabírói végrehajtó bíróság által Kovács Edvárd nyertes felperes részére Hegedűs György elmarasztalt alperes ellen 77 ft. s járulékaik erejéig Saár helységben 2-ik sz. ar álló telekjegyzőkönyvbe foglalt urbéres telek és tartozmányai a f. é. aug. 21. és sept. 21-én Saár helységben árverés útján elfognak adatai: a venni szándékozók a végrehajtó bíróságnál szerezhetnek tudomást, az árverési feltételekről.

1-3

Günther Ignác,
végrehajtó szolgabíró.

Alól irtnak, az óvári határ belső gaz nevezetű részén, mintegy 30 holdnyi lankáinak ez idei öszves szilva és alma termése, szabad kézből eladó lévén a venni szándékozók alant írottal Óváriban bármikor értekezhetnek:

2-3

özvegy **Szilágyi Danielné.**

FÖLHÍVÁS.

A pesti lovaregylet választmánya részéről felszólítatván a Szatmármegyében létező telivér lovak összeírásra tisztelettel felkérem a t. c. Szatmármegyei lótulajdonos urakat a netalán birtokukban lévő telivér-angol ménnek, kancák és csikók neveit és származását (pedigree) alólirtottnak f. június hó végéig Nagy-Károlyba megküldeni.

N. Károly június 17-én 1863.

2-2

Gróf Károlyi Gyula.

KNOPF M.
fogorvos

BÚCSÚ.

Szatmáron rövid ideig tartó mulatása alatt minden féle orvosi műtétéleket elvállal, mesterséges fogakat rakbe, a fogászat legujabb állás pontja szerint, ugy szinte minden fog és száj betegségeket gyógyít.

Lakása van özv. Hannel Károlyné házába.

Néhai Bakos Andrásné Gál Mária örökössei kérvényök folytán, reájok örökség ként szállott, s 1600 ftokra értékelt 666 számú házas telek nyilvános árverés mellett, f. évi július hó 15-kén mint első, és nem sikerülés esetében azon hó 29-én mint 2-ik határnapon, d. u. 3 órakor a helyszínen elfog adati, a feltételek árva bizotmányi helyiségben addig is megtekinthetők.

Kelt Szatmáron június 26-kán 1863.

1-3

Árvabizotmány által.